

VIRANOMAISNEUVOTTELU 1. VISUVEDEN TAAJAMA-ALUEEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

MUISTIO

Paikka	Teams-neuvottelu
Ajankohta	22.8.2024, neuvottelu alkoi klo 14.15
Järjestäjä	Waltteri Martelin, tekninen johtaja, Ruoveden kunta
Läsnä	Niina Kangas, ylitarkastaja, Ely-keskus Minna Huttunen, liikenteen ja maankäytön asiantuntija, Ely-keskus Mira Niemelä, ylitarkastaja, luonto, Ely-keskus Annu Piesanen, suunnittelija, Pirkanmaan liitto Kirsi Luoto, tutkija, arkeologi, Pirkanmaan maakuntamuseo Miia Hinnerichsen, tutkija, rakennuskulttuuri, Pirkanmaan maakuntamuseo Toni Leppänen, kunnanjohtaja, Ruoveden kunta Santtu Markkula, rakennustarkastaja, Ruoveden kunta Leena Roppola, kaava-asiantuntija, Varrella Virran Oy

1. TILAISUUDEN AVAUS

Waltteri Martelin avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. ESITTÄYTYMINEN

Kokouksen osallistujat esittäytyivät.

3. PUHEENJOHTAJAN JA SIHTEERIN VALINTA

Waltteri Martelin valittiin kokouksen puheenjohtajaksi ja Leena Roppola sihteeriksi.

4. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN ESITTELY

Leena Roppola esitteli lyhyesti osayleiskaavatyön taustoja sekä keskeisiä tavoitteita, joita Waltteri Martelin painotti vielä liikenneturvallisuuden ja kantatien liikenteen sujuvuuden näkökulmasta. Korkeat rekat eivät pääse kantatietä ylittävän sillan ali vaan joutuvat nousemaan liittymästä sillalle, ylittämään sen ja kulkemaan kapeaa katua koulun ohi. Kaavatyössä on tarkoitus

ottaa alueen asukkaat ja toimijat mukaan kaavan laadintaan (suunnittelutyöpaja), jotta kaava palvelisi mahdollisimman hyvin alueen kehitystarpeita.

5. ERI TAHOJEN PUHEENVUOROT

ELY-keskus

Niina Kangas (ylitarkastaja): Ely-keskus näkee osayleiskaavan hyväksi lähtökohdaksi alueen kehittämisessä. Pohjavesialueisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Asemakaavayhdistelmässä esitetyissä kaavoissa tulee esittää vahvistumispäivämäärät. Tiedusteltiin pilaantuneiden maa-alueiden sijainneista ja selvityksistä. Ilmastovaikutukset, viherverkko ja tulvariskialueet on selvitettävä yleiskaavan tarkkuudella. Osallisten listaan olisi hyvä lisätä naapurikunnat. Kunta pyytää lausunnot viranomaisilta ainoastaan nähtävillä olon jälkeen.

Minna Huttunen (liikenteen ja maankäytön asiantuntija): Liikenneselvityksen sisältö ja tavoitteet on kuvattu hyvin. Raskaan liikenteen osuus on merkittävä. Kaavaratkaisussa liikennetuotokset ovat lähtökohtana. Kantatiellä ei lähtökohtaisesti tule liittymien määriä lisätä vaan mahdollisesti vähentää tai järjestellä uudelleen. Etenkin nelihaaraliittymät on havaittu liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisiksi. Pusuvuolteen sillan korjauksen yhteydessä levennettiin hieman jalankulkuosuutta. Ely:n liikenneosasto pitää hyvänä liikenneselvitysten hakemista yhteistyössä kunnan / kaavaratkaisun kanssa. Kunta toteuttaa mahdollisen kevyen liikenteen yhteyden Alastalon tieltä Vuolleniemeeseen. Kantatiellä 55 dB:n melutasot menevät noin 35 metrin päähän. On hyvä, että Väylävirasto on osallisena.

Mira Niemelä (ylitarkastaja, luonto): Lajitietoaineistossa (2018 – 2019) alueella on havaittu liito-oravia sekä linnustollisesti arvokkaita alueita. Suunnittelualueelle olisi hyvä laatia yleispiirteinen luontoselvitys sekä viherrakenneselvitys ekologisten reitistöjen kartoittamiseksi. Puustoisilla alueilla sekä muuntuvan maankäytön alueilla olisi tarpeen kartoittaa luontodirektiivi IV lajeihin kuuluvat liito-oravat sekä viitasammakot.

Pirkanmaan liitto

Annu Piesanen (suunnittelija): Maakuntakaavassa Visuvedelle on esitetty eri toimintojen sekoittunutta taajama-aluetta, jolla pitää kiinnittää huomiota yhdyskuntarakenteen eheytymiseen. Maakunnan liikennejärjestelmän kehittämisen näkökulmasta on hyvä tavoite edistää liikennesuunnittelussa liikenneturvallisia ratkaisuja. Visuveden keskustassa kulttuuriympäristö

muodostaa omaleimaisen alueen matkailu- ja virkistyspalvelujen kehittämiseen. Laadukas rakennettu kulttuuriympäristö olisi hyvä ottaa mukaan kaavan päätavoitteisiin ja laatia kokonaissuunnitelma kulttuuriympäristöarvojen vaalimiseksi. Pirkanmaan liitto pitää hyvänä, että taajaman itäosaan on osoitettu rantaan tukeutuva tavoitteellinen viheryhteys alueellisen virkistysverkon näkökulmasta. Sivulla 10 olevaa maakuntakaavakommenttia pitäisi muuttaa seuraavasti: nykyisen maakuntakaavan maakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön alueet perustuvat 2016 laadittuun kulttuuriympäristöinventointiin. Lisäksi haluttiin selvennystä yksityiskohtaisen aluevarausyleiskaavan ja osalle alueesta merkitylle tarkemmalle yksityiskohtaisen aluevarausosayleiskaavan välille lähinnä asemakaavamahdollisuuden näkökulmasta.

Ruoveden kunta / Varrella Virran Oy: Suoraa rakentamista ja muuta maankäyttöä ohjaavalla tarkalla yksityiskohtaisella aluevarausosayleiskaavalla on tarkoitus välittää alueen toteutumisen pääperiaatteet mahdollisesti pitkällekin ajanjaksolle, jona aikana asemakaavan periaatteet saattaisivat vanhentua (tarkasteluilla sama mittakaava).

Yleisesti prosessia pidettiin hyvänä.

Pirkanmaan maakuntamuseo

Kirsi Luoto (tutkija, arkeologi): Kaavan suunnittelualueella sijaitsee useita ennestään tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä (neljä kivikautista asuinpaikkaa ja kaksi 1. maailmansodanaikaista puolustusvarustusta). Ennestään tunnetut kohteet tulee mainita OAS:n kaava-alueen lähtötietoja käsittelevässä kohdassa, nyt siellä on mainittu kohteista vain osa. Kohteet ovat:

- Äijänniemen kivikautinen asuinpaikka (702 010 011) KMJ
- Äijänniemen puolustusvarustukset 1. MS (1 000 002 000) KMJ
- Ylistalon kivikautinen asuinpaikka (702010010) KMJ
- Koukkarin kivikautinen asuinpaikka (702010013) KMJ
- Ala-Jarkon kivikautinen asuinpaikka (702010014) KMJ
- Pusunvuolle, puolustusvarustukset 1. MS (1000024476) KMJ

Lisäksi alueen halki kulkee historiallinen Orivesi-Uusikaarlepyytien linjaus, joka noudattelee suurin piirtein Visuvedentie-Alastalontie-Visuvedentie-Riemuntien linjauksia. Historiallinen tielinjaus tulee mainita kaavan oas:ssa. Myös tieto kaava-alueesta koskevista aiemmista arkeologisista inventoinneista tulee lisätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Aiemmat inventoinnit ovat:

- Mikroliitti Oy 2003 Ruovesi, Ruhala, Kauttu, Visuvesi. Kaava-alueiden muinaisjäännösinventointi
- Mikroliitti Oy 2004 Ruovesi, Rukala, Kauttu, Visuvesi. Kaava-alueiden muinaisjäännösinventoinnin 2003 täydennys
- Mikroliitti Oy 2008 Ruovesi rantaosayleiskaava-alueiden muinaisjäännösinventointi 2008
- Mikroliitti Oy 2010 Ruovesi Visuvesi Vuolleniemi muinaisjäännösinventointi 2010
- Mikroliitti Oy 2011 Ruovesi, Visuvesi, Vuolleniemen muinaisjäännösinventoinnin 2010 täydennys 2011

Kaava-alueen sijainnin, topografian ja maankäytön historian perusteella on pidettävä mahdollisena, että sieltä löytyisi vielä tuntemattomia esihistoriallisia tai historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Niiden huomioonottaminen kaavassa edellyttää arkeologisen inventoinnin suorittamista MRL 9 §:n mukaisesti. Inventoinnissa tulee ottaa huomioon esihistorialliset ja historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet ja noudattaa Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita (2020) ja muita Museoviraston ohjeita. Tarkempia ohjeita inventoinnin suorittamisesta saa maakuntamuseolta. Valitun arkeologitoimijan tulee olla yhteydessä maakuntamuseoon ennen tutkimuksen kenttätyöosuutta mm. saadaksesen tietoonsa ajantasaisen tiedon alueen muinaisesinelöydöistä.

Keskeytetyn Visuveden teollisuusalueen kaavamuutoksen alueen osalta ei arkeologista selvitystarvetta kutienkaan ole, sillä alue tarkastettiin vuonna 2020 kaavahankkeeseen liittyvän lausunnon valmistelun yhteydessä.

Miia Hinnerichsen (tutkija, rakennuskulttuuri): Visuveden saaresta suuri osa on määritelty maakuntakaavassa ja sitä varten laadituissa selvityksissä Visuveden kulttuurimaiseman maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Alueella on maakunnallisten arvojen lisäksi myös paikallisesti merkittäviä kohteita ja maisema-arvoja, esim.

- Asutus- ja rakennushistoria: vanhoja kantatilojen ja jakotilojen pihapiirejä peltoineen
- Sivistyshistoriaa ja sosiaalishistoriaa: kansakoulu, nuorisoseuran ja työväenyhdistyksen talot
- Elinkeino- ja teollisuushistoria: höyrysaha, tiilitehdas, meijeri, vaneritehdas
- Liikennehistoriaa: visuveden kanava / kaivoskannan kanava 1864, historiallisen maantielinjan jakso.

Aluetta tai sen osia on huomioitu mm. seuraavissa selvityksissä:

- Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016, Pirkanmaan liitto.
- Visuveden yleiskaavallinen tarkastelu, 2012 Ramboll.
- Vuolleniemen asemakaavan rakennettua ympäristöä ja maisemaa koskevat selvitykset, Ramboll.
- Ruoveden rantaosayleiskaavan osa-alueita 2 ja 3 varten on tehty rakennetun ympäristön ja maiseman selvitys, Ramboll.

Olemassa olevat selvitykset ovat osin melko vanhoja ja epäyhtenäisiä, eivätkä kata koko suunnittelualueita. Siksi tulee laatia aiempien selvitysten tietoja hyödyntävä, päivittävä ja täydentävä yleispiirteinen yleiskaavatasoinen (pihapiiritasoinen) rakennetun ympäristön ja maiseman selvitys, jotta saadaan käsitys merkittävimmistä kohteista ja alueista ja voidaan huomioida ne kaavaratkaisuissa ja varmistaa niiden säilyminen. Selvityksessä tulee huomioida myös moderni 1940-1990-lukujen rakennusperintö.

Annun mainitsema kulttuuriympäristöarvojen vaalimisen lisääminen kaavan tavoitteeksi on kannatettavaa!

6. VAPAAMUOTOISTA KESKUSTELUA

Kunnanjohtaja Toni Leppänen kiitti neuvottelun osallistujia ja painotti Visuveden historiallista merkitystä 1500 -luvulla kolmen maakunnan rajalla. Visuvettä voidaan pitää kulttuuriympäristönsä osalta Ruoveden aarteena.

7. JATKOTOIMENPITEET

Muistio päätettiin lähettää läsnäolijoille kommentoitavaksi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään muistion pohjalta ja se on tarkoitus viedä ympäristölautakunnan käsittelyyn 19.9.2024 ja asettaa nähtäville. Kaavatyön kilpailutus on tarkoitus järjestää syys- lokakuun aikana.

8. MUUT ASIAT

Neuvottelussa ei tullut esille muita asioita.

9. TILAISUUDEN PÄÄTTÄMINEN

Walteri Martelin päätti kokouksen n. 15.30.

Muistion vakuudeksi 26.08.2024 Leena Roppola, siht.

Jakelu: osallistujat